

APSTIPRINĀTS AR
01.04.2021. SIA “Rīgas meži”
valdes lēmumu Nr.3 (5.protokols)
spēku zaudējis 22.11.2019. valdes lēmums Nr.1 (protokols Nr.17)

SIA “RĪGAS MEŽI”
IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

APAĻO kokmateriālu kvalitātes prasības

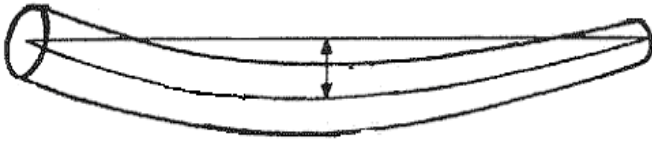
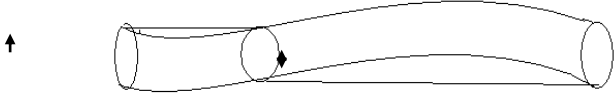
Rīga 2021

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Koksnes bojājumu definīcijas, to uzmērīšana un vērtēšana	3
2. Sortimentu grupas un standartgarumi.....	8
2.1. Mežistrādes apaļo kokmateriālu produktu grupas	8
2.2. Sortimentu standartgarumi	8
3. Sortimentu kvalitātes prasības	9
3.1. Vispārējās sagatavošanas prasības skujkoku zāģbaļķu sortimentiem	9
3.1.1. Stabu koksnes kvalitātes prasības	12
3.1.2. A un 1 klases zāģbaļķu kvalitātes prasības	14
3.1.3. Priedes un Egles zāģbaļķu kvalitātes prasības	16
3.1.4. Sīkkoksnes kvalitātes prasības	18
3.1.5. Priedes un Egles gulšņu kluču kvalitātes prasības	20
3.1.6. Priedes un Egles taras kluču kvalitātes prasības.....	21
3.2. Vispārējās sagatavošanas prasības lapu koku zāģbaļķu sortimentiem	23
3.2.1. Mīksto lapu koku (bērza) zāģbaļķu kvalitātes prasības (B)	26
3.2.2. Cieto lapu koku zāģbaļķu kvalitātes prasības (Oz, Os).....	28
3.2.3. Lapu koku taras kluču kvalitātes prasības	29
3.2.4. Finierkluču kvalitātes prasības	30
4. Papīrmalkas kvalitātes prasības	32
5. Malkas kvalitātes prasības	33

1. Koksnes bojājumu definīcijas, to uzmērīšana un vērtēšana

1.1. Plaisas	Koksnes šķiedru atdalīšanās garenvirzienā
1.1.1. Serdes plaisas	Viena vai vairākas liela izmēra radiālas plaisas, kas sākas no serdes, virzās uz aplievas pusi un nepāršķeļ sortimenta sānu virsmu. <i>Uzmērīšana/vērtēšana:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Uzmēra lielāko plaisas platumu;2. Uzmēra kokmateriāla gala griezumā šaurāko joslu, kurā iekļaujas plaisa un šo izmēru attiecina pret sortimenta caurmēru.
1.1.2. Žūšanas plaisas	Koksnei žūstot radusies īsa, šaura un sekla plaisa.
1.1.3. Gāšanas un/vai sagarumošanas plaisas	Plaisas, kas koksne ir radušās sagatavošanas laikā. Parasti plaisas rodas koku gāšanas rezultātā vai stumbra garināšanas laikā spriegumu rezultātā un ir redzamas kokmateriāla gala virsmā un turpinās garenvirzienā. <i>Uzmērīšana/vērtēšana:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Vērtē plaisas ietekmi uz darba cilindru un dziļumu koksne.
1.1.4. Gredzenveida plaisas	Pa gadskārtu aploci veido loku vai noslēgtu gredzenu plaisu. <i>Uzmērīšana/vērtēšana:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Uzmēra kokmateriāla gala griezumā šaurāko joslu, kurā iekļaujas plaisa un šo izmēru attiecina pret sortimenta caurmēru.
1.1.5. Augšanas plaisa	Neradiālas plaisas augošos kokos. Augšanas laikā radušās plaisas bieži ir atrodamas zonā starp koksni ar ļoti blīvu struktūru un ātri augošu koksni.
1.1.6. Sala un/vai zibens plaisa	Augošam kokam sala un/vai iedarbībā radusies liela garuma radiāla plaisa virzienā no aplievas uz serdi.
1.2. Zari	Koksnes sortimentā ieslēgta zara daļa. <i>Uzmērīšana/vērtēšana:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Mēra attālumu no kokmateriāla sānu virsmas bez mizas līdz zara augstākajam punktam perpendikulāri kokmateriāla sānu virsmai. (L-zara augstums) <ol style="list-style-type: none">2. Zara caurmēru uzmēra tā šaurākajā vietā bez mizas.3. Veselam zaram caurmēru uzmēra apkārt zara vistumšākajam ārējam gadskārtu gredzenam.
1.2.1. Vesels zars	Koksne sānu virsmā ir saaugusi ar stumbra koksni, neatkarīgi no tā cik saaugusī daļa aizņem no zara perimetra, bez trupes pazīmēm.
1.2.2. Trupējis zars	Zars, kas pilnīgi satrupējis ar irdeno trupī.

<p>1.2.3. Nokaltis zars</p>	<p>Zari, kuru koksne nav dzīvā kontaktā ar stumbra koksni.</p>
<p>1.2.4. Padēls</p>	<p>Zem šaura leņķa augošs resns zars vai augšanā atpalikusi otra galotne un uz sortimenta sānu virsmā parādās liela izmēra izstieptas elipses veidā.</p> <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <p>1. Uzmēra mazāko caurmēru (mm) perpendikulāri sortimenta garenasij</p>
<p>1.3. Stumbra formas bojājumi</p>	
<p>1.3.1. Rievotais blīzums</p>	<p>Stumbra rezgalī, kur stumbrs sazarojas saknēs, izveidojušies gareniski padziļinājumi.</p> <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <p>1. Uzmēra šaurākās rievās leņķī virs mizas. Uzmērot vērtē tā ietekmi uz darba cilindru.</p>
<p>1.3.2. Apaļais blīzums</p>	<p>Stumbra resgaļa ovālas vai regulāras formas ievērojams pāresninājums.</p> <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <p>1. Uzmēra kā starpību starp vidējo resgaļa caurmēru un caurmēru viena metra attālumā no resgaļa.</p>
<p>1.3.3. Raukums</p>	<p>Caurmēra izmaiņas kokmateriālu sortimenta garenvirzienā – tā slaiduma rādītājs.</p>
<p>1.3.4. Vienpusīgā līkumainība</p>	<p>Apalā kokmateriāla garenass novirze no taisnas līnijas. Vienpusīgā līkumainība ir tikai ar vienu izliekumu.</p> <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <p>1. Mēra maksimālo attālumu starp kokmateriāla garenasi un taisnu līniju, kas savieno tievgaļa un resgaļa diametra viduspunktus</p>
<p>1.3.5. Daudzpusīgā līkumainība</p>	<p>Daudzpusīgā līkumainība ir ar diviem vai vairākiem izliekumiem vienā vai vairākās plaknēs. Ar iedomāti izvēlētām sagarumošanas vietām zāģbaļķi sadala taisnos vai vienpusēji izliektos nogriežņus.</p> <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <p>1. Mēra maksimālo attālumu starp nogriežņa izliekuma virsmu un taisnu līniju, kas savieno visvairāk uz līkuma iekšpusi izvirzītos punktus kokmateriālu galu virsmās.</p>

1.3.6. Dubultgalotne	Kokmateriāla gala plaknes žāklveida sazarojums, kur lielākā un mazākā stumbra daļas caurmēra attiecība ir 3:1.
1.3.7. Izaugums	Lokāls caurmēra palielinājums jebkurā stumbra vietā.
1.4. Koksnes uzbūves bojājumi	
1.4.1. Dvīņserde	Apaļā sortimenta tievgaļa šķērsgriezumā ietvertās divas serdes ar patstāvīgu gadskārtu sistēmu, kuras periferiālā daļā aptver kopējas gadskārtas. Šķērsgriezumam parasti ir ovāla vai bumbierveida forma, kas veidojas divu galotņu vai padēla un resna zara saauguma zonā.
1.4.2. Saussāns	Vairāk vai mazāk norobežots, bieži vien garenisks bojājums stumbra virsmā. 1. Apaudzis saussāns - norobežots saussānis, kur bojājums sastāv no mizas un ir redzams mizā uz sānu virsmas. 2. Vaļējs saussāns - Saussānis, kas ir vairāk vai mazāk norobežots. <u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u> 1. Vērtē saussāna ietekmi uz darba cilindru, vērtē tā dziļumu koksnē.
1.4.3. Greizšķiedrainība	Ir koksnes šķiedru vītņveida novirze no kokmateriāla garenass. <u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u> 1. To mēra šķiedru izliekuma vietā kā šķiedru novirzes lielumu 1m garā posmā no līnijas, kas paralēla sortimenta garenasij.
1.4.4. Lielainums	1. Pastiprināta skujkoku koksne pazarēs un uz slīpiem stumbriem, tā vairāk satur lignīnu, ir tumšāka un cietāka nekā parastā vēlinā koksne; 2. Ar nelielu apmēru saprot sekojošu pieļaujamo lielainās koksnes klātbūtni baļķa gala virsmā; 2.1. Lielainā koksne atrodas tuvu baļķa serdei un ir ar izplatību rādiusa virzienā, nepārsniedz 1/3 no darba cilindra rādiusa. Taču lielainā koksne nevar aizņemt vairāk nekā pusi perimetra no darba cilindra attiecīgajā rādiusā; 2.2. Lielainā koksne izskatās kā sektors, kas neaizņem vairāk par 1/6 no darba cilindra rādiusa un gar gadskārtām- mazāk par pusi no to perimetra; 2.3. Lielainā koksne aizņem vairāk nekā pusi no baļķa gala virsmas perimetra, bet pastāv ierobežojums – ne vairāk kā trīs gadskārtu apli cieši viens pie otra.
1.4.5. Mizas ieaugums	Daļēji vai pilnīgi koksnē ieslēgta miza.
1.4.6. Ūdens ielāsme	Vieta koksnē ar paaugstinātu mitrumu, kas pēc žūšanas iekrāsojas tumšākā krāsā un pastiprināti plaisā. Salā izskatās kā ledus uzsalums.

1.4.7. Māzerpuns	Liels, pabiezīnāta puna formas koksnes uzaugums ar raksturīgu zīmējumu, ko veido neregulāri izlocītas šķiedras.
1.5. Sēņu bojājumi	Sēņu vai baktēriju infekcijas rezultātā izraisīta koksnes bioloģiskā noārdīšanās.
1.5.1. Aplievas iekrāsojumi (zilējums)	Iekrāsojums pelēkā krāsā ar zilganu vai zaļganu nokrāsu skuju kokiem. Zilējums ir iekrāsojums skuju kokiem. Tas var būt pelēkā krāsā <ol style="list-style-type: none"> Mēdz būt aplievas iekrāsojumi oranžā, dzeltenā, sārtā, violetā vai brūnganā tonī. Sākas sortimentu gala plāknēs un no sānu virsmas attīstās virzienā uz kodolu. Sortimenta šķērsgriezumā redzami kā ķīļveida vai citas formas traipi, kamēr pārņem visu aplievu, bet lapu kokiem dažkārt visu šķērsgriezumā. <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Koksne tiek uzskatīta par zilējušu, ja iekrāsojums ir skāris koksnes aplievu dziļāk par 3mm.
1.5.2. Aplievas (glabāšanas) trupe	Ir kā turpinājums iekrāsojumam dzeltenbrūnā vai rūsganā krāsā. <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Nosaka sortimentam tā šķērsgriezumā 15 cm no gala.
1.5.3. Kodola iekrāsojumi	Sēņu bojājumu sākotnējā stadija. Krāsojuma forma, lielums un tonis ir dažāds: krāsaini plankumi, joslas vai nepārtraukti laukumi. Tas viss var būt brūns, iesarkans, pelēks, violets līdz pat melnam. <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Bojājumu noteic kā iekrāsotās daļas caurmēra attiecību pret kokmateriāla caurmēru.
1.5.4. Meža trupe (Kodoltrupe)	Satrupējusi koksne veidojusies augošos kokos. Sēņu attīstības stadija, kad koksne izmainās krāsojums un samazinās mehāniskās īpašības. <ol style="list-style-type: none"> Cieta trupe: Trupe, kas ir cieta, izrāda tādu pašu stiprību spiedē ar cietiem, asiem priekšmetiem, kā nebojātā koksne blakus. Irdena trupe: (ārkārtējos gadījumos ar izpuvušiem caurumiem): Trupe, kas vairs nav cieta, izrāda mazāku stiprību spiedē ar cietiem, asiem priekšmetiem, nekā nebojātā koksne blakus. <p><u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Tumšo un irdeno trupi vērtē sortimenta gala virsmā.
1.6. Kukaiņu-kāpuru bojājumi	Kukaiņu – kāpuru radīts tuneļa veida caurums vai iedobums kokmateriālā.
1.6.1. Kāpuru ejas virsējās	Par virsējām sauc tādas, kas nav skarušas koksni.

1.6.2. Sasveķojusies koksne	Koksne, kas ārkārtīgi piesātināta ar sveķiem vai nu sakņu zonā, vai priedes vainagā. Pēdējā gadījumā koksnes sveķainumu ir izraisījušas sēnītes, vietās ar plānu mizu vai citu veidu stumbra bojājumi.
1.7. Mehāniskie bojājumi	Mehāniskie bojājumi gala virsmā, <u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u> 1. Vērtē bojājumu ietekmi uz kokmateriālu nominālo garumu; Mehāniskie bojājumi sānu virsmā. <u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u> 1. Vērtē bojājumu dziļumu koksnē.
1.8. Apogļojums	Apdegusi koksne.
1.9. Metāla ieslēgums	Metāla ieslēgumi koksnē <u>Uzmērīšana/vērtēšana:</u> 1. Metāla ieslēgumus automatizētajās uzmērīšanas stacijās nosaka uzstādīts metāla detektors; 2. Ja netiek izmantots metāla detektors, tad metāla ieslēgumus nosaka vizuāli.

2. Sortimentu grupas un standartgarumi

2.1.Mežistrādes apaļo kokmateriālu produktu grupas

1. Apaļie kokmateriāli –apaļie kokmateriāli, kas gatavoti no svaigie un/vai kaltsiem kokiem, kas pēc sugas, kvalitātes, izmēra un tālākā apstrādes veida iedalās:
 - 1.1. Zāģbaļķi
 - 1.2. Taras kluči
 - 1.3. Gulšņu kluči
 - 1.4. Stabi
 - 1.5. Papīrmalka
 - 1.6. Finierkluči
 - 1.7. Malka
2. Ciršanas atliekas – pēc apaļkoku nozāģēšanas un izvešanas, cīrsmā paliekošie zari, t.sk. skujuas, lapas, celmi, stubbeņi, kuri var tikt izmantoti tālākai realizācijai;
3. Meža šķelda – beramais materiāls, kas ir ciršanas atlieku tālākās pārstrādes rezultāts.

2.2.Sortimentu standartgarumi

Sortiments	Standartgarumi (m) ¹	Virsmērs (m) ²
Stabi	10,0, 12,0, 13,0, 14,0, 16,0	0,1
A un 1 klases Priedes zāģbaļķi	3,0	0,1
Priedes, Egles zāģbaļķi	3,6, 4,2, 4,8, 5,1, 5,4, 6,0	0,1
Priedes, Egles sīkkoksne (virpošanai);	3,0, 3,6	0,1
Priedes, Egles gulšņu kluči	3,0	0,1
Priedes, Egles taras kluči	3,0	0,1
Mīksto lapu koku zāģbaļķi	2,4, 3,0	0,1
Cieto lapu koku zāģbaļķi	3,0	0,1
Lapu koku taras kluči	2,4	0,1
Lapu koku finieru kluči lobīšanai	2,7, 3,0	0,1
Papīrmalka	3,0	±0,3
Malka	3,0	±0,5

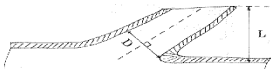
¹Var būt sagatavoti citi sortimentu garumi un virsmēri atbilstoši aktuālajām tirgus prasībām.

²Uzmērot, novērtējot sortimentu (izņemot papīrmalkas un malkas sortimentu), minimālais virsmērs nedrīkst būt mazāks par 0,07 m.

3. Sortimentu kvalitātes prasības

3.1. Vispārējās sagatavošanas prasības skujkoku zāgbaļķu sortimentiem

1. Sortiments:	Skujkoku zāgbaļķi, kas ietver: <ol style="list-style-type: none">1. Stabi;2. A un 1 klases Priedes zāgbaļķi;3. Priedes, Egles zāgbaļķi;4. Priedes, Egles sīkkoksne (virpošanai);5. Priedes, Egles gulšņu kluči;6. Priedes, Egles taras kluči
2. Koku suga:	<ol style="list-style-type: none">1. Priede – Pinus sylvestris;2. Egle – Picea abies
3. Sortimentu neatbilstības noteikšanas nosacījumi	<ol style="list-style-type: none">1. Baļķim, kas ir klasificēts kā nederīgs piegādei (brāķis) ir jāuzrāda atbilstošs iemesls. Iemesli ir sekojoši:<ol style="list-style-type: none">1.1. Gadskārtas, meža trupe, saspīstā koksne;1.2. Saussānis, kaltuši;1.3. Zari;1.4. Līkumainība;1.5. Deguši, kukaiņu bojāti, mehāniskie bojājumi, pārējie;1.6. Izmēru neatbilstība.
4. Mērīšanas metode	<ol style="list-style-type: none">1. Stabu, A un 1 klases priedes zāgbaļķu, priedes un egles zāgbaļķu individuāla uzmērīšana pēc tievgaļa caurmēra pēc LVS 82:20202. Priedes, egles sīkkoksnes (virpošanai), priedes un egles gulšņu kluču un taras kluču kokmateriālu tilpuma noteikšana pēc grupveida uzmērīšanas metodes, pēc LVS 82:2020
5. Vispārējie kvalitātes nosacījumi	<ol style="list-style-type: none">1. Zāgbaļķiem ir jābūt sagatavotiem no koka stumbra dzīvās daļas;2. Vismaz ½ no caurmēra laukuma jābūt nozāģētai ar zāģēšanas ierīcēm;3. Nedrīkst būt:<ol style="list-style-type: none">3.1. glabāšanas trupe;3.2. kukaiņu bojājumi, kas tiešā veidā bojā koksni to skarot dziļāk par 3mm;3.3. blīzums lielāks par 15,0 cm.4. Nedrīkst saturēt:<ol style="list-style-type: none">4.1. Ogles;4.2. Kvēpus;4.3. Plastmasu;4.4. Akmeņus;4.5. metālu vai metāla materiālus. <p><i>*Harvestera galvas padeves ruļļu radžu iespaidumi un izcīlnīši nav uzskatāmi par mehāniskajiem bojājumiem, ja neskar darba cilindru.</i></p>
6. Zari	<ol style="list-style-type: none">1. <u>Vērtēšana:</u><ol style="list-style-type: none">1.1. Baļķa kvalitātes novērtēšana pēc zariem ir jāattiecinā uz to baļķa sānu virsmas pusi, kura zaru ziņā ir sliktākā kvalitāte;1.2. Novērtēšanu no zaru viedokļa veic vissliktākajā 15 dm posmā izņemot apaugušus zarus;1.3. Neatkarīgi no tipa, nedrīkst pārsniegt pieļaujamo veselo, saaugušo zaru skaitu. Iepriekšminētais neattiecas uz apaugušiem zariem priedei;

	<p>1.4. Citus bojājumus un apaugušus zarus ir jāvērtē, vadoties pēc visas baļķa sānu virsmas vai šī baļķa galiem;</p> <p>1.5. Uz paliktņiem vai konveijera novietoto baļķu kvalitātes noteikšanā pietiek ar baļķa redzamās daļas novērtēšanu, ja apzināti netiek mainīts baļķu stāvoklis;</p> <p>1.6. Zari vai citi bojājumi, kas atrodas 2 dm robežās no piegādei derīgo baļķu galiem, netiek ņemti vērā;</p> <p>1.7. Zaru izmēri redzami tabulās Priedei un Eglei;</p> <p>1.8. Zaru diametru mēra lielākajā vietā pēc iespējas tuvu baļķa sānu virsmai;</p> <p>1.9. Dzīvus zarus uzskaita no 15 mm augstuma;</p> <p>1.10. Pārējos zarus uzskaita no 9 mm augstuma;</p> <p>1.11. Apaugušus zarus uzskaita no 5 mm augstuma.</p> <p>2. <u>Uzmērīšana:</u></p> <p>2.1. Mēra attālumu no kokmateriāla sānu virsmas virs mizas līdz zara augstākajam punktam perpendikulāri kokmateriāla sānu virsmai;</p> <p>2.2. Uz visa baļķa ir pieļaujami ne vairāk kā 4 zari, ja to augstums(L) 4-8 cm un diametrs (D) 1-3 cm bez mizas.</p> <p>2.3. Zari ar diametru, kas mazāks par 1,0 cm ir atļauti neatkarīgi no to skaita un garuma, tāpat kā zaru pamatnes, kas zemākas (L) par 4,0 cm neatkarīgi no to skaita un diametra.</p>
<p>7. Tilpuma redukcija - vispārīgi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilpuma redukcijas tiek veiktas pamatojoties uz bojājumiem kas skar darba cilindru; 2. Darba cilindrs ir tievgaļa caurmērs mīnus 1 cm noapaļojot uz leju. Ovāliem zāģbaļķiem darba cilindrs ir mazākais tievgaļa diametrs mīnus 1 cm (noapaļojot uz leju). Darba cilindra garums ir vienāds ar zāģbaļķa garumu; 3. Noteikti defekti 6 decimetru robežās no zāģbaļķa gala kuri samazina zāģbaļķa kvalitāti vai arī defekti uz zāģbaļķa sānu virsmas un līkumainība, kas tiek novērtēta kā zāģbaļķa darba cilindru ietekmējoša, tiek uzskatīti par iemeslu baļķa garuma vai diametra atskaitījumiem; 4. Zāģbaļķa kvalitāte ir jāvērtē visam zāģbaļķim pēc tilpuma redukcijas, ja nepieciešams, garumā vai diametrā; 5. Ja pirms redukcijas zāģbaļķis ir izbrāķēts, tad ir pieļaujama redukcija gan pa garumu gan pa diametru; 6. Ja koksnes bojājumu var novērst ar redukciju pēc garuma vai redukciju pēc diametru, tad ir jāizvēlas tā redukcija, kas dod mazāko tilpuma samazinājumu.
<p>1. Tilpuma redukcija – pēc garuma</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samazinot zāģbaļķa garumu, katra zāģbaļķa puse ir jāaplūko atsevišķi, kur katra daļa pārstāv pusi no zāģbaļķa garuma vienības. Kopējie garuma redukcija tiek aprēķināti, ņemot vērā visu zāģbaļķi, un izteikti veselos decimetros; 2. Maksimālais redukcijas limits ir 12 dm (zāģbaļķa viena puse 24 dm) no zāģbaļķa gala; 3. Bojājumus, ko var novērst reducējot tievgali vai rezgali ir:

	<p>3.1. Padēls; 3.2. ūdens ielāsme; 3.3. meža trupe - garuma redukciju var veikt ne vairāk kā par 6 dm no zāģbaļķa gala; 3.4. melnā koksne (<i>Avicennia nitida</i>) un sasveļojusies koksne zāģbaļķu galos; 3.5. vienpusīga likumainība; 3.6. sagatavošanas vai augšanas laikā radušās plaisas; 3.7. saussānis, citi mehāniski bojājumi, piemēram, bojājumi, ko izraisījuši harvesteru padeves veltnīšu izcīlnīši, gāšanas plaisas un nelīdzenumi zāģbaļķa gala virsmā, kas rodas nepamierinošas sagatavošanas rezultātā.</p> <p>4. Tilpuma redukciju neveic lai paaugstinātu šķiru virs pēdējās akceptējamās šķiras;</p> <p>5. Zāģbaļķi, kas nav pietiekami labi sagatavoti (izrāvumi vai citi nelīdzenumi baļķa gala virsmā pārsniedz 10 cm, un mazāk kā puse no gala virsmas ir zāģēta ar zāģi), ir jāpakļauj garuma redukcijai 3 dm apmērā;</p> <p>6. Zāģbaļķi ar gāšanas plaisām ir jāpakļauj garuma redukcijai vismaz 6 dm apmērā.</p>
2. Tilpuma redukcija – pēc diametra	<p>1. Diametra atskaitījumi ir jāveic, ja zāģbaļķim ir defekti, kas tiek novērtēti kā iemesls mazākam sazāģētās produkcijas iznākumam nekā tas būtu tad, ja šo defektu nebūtu. Tas neattiecas uz defektiem, ko radījuši padevējveltnīšu izcīlnīši;</p> <p>2. Piemēram, par diametra atskaitījumu iemeslu var būt tāds defekts kā daudzpusīgā likumainība;</p> <p>3. Zāģbaļķi, kuru defektu dēļ jāveic diametra atskaitījumi lielāki par 2 cm zāģbaļķiem ar tievgaļa diametru līdz 30 cm vai lielāki par 3 cm lielākiem baļķiem, tiek brāķēti.</p>
3. Tilpuma redukciju neveic	<p>1. Ja ir sekojoši bojājumi: 1.1. serdes plaisa; 1.2. greizšķiedrainība; 1.3. ūdeņaina koksne; 1.4. zilējumu un kukaiņu bojājumi nevar tikt laboti ar redukciju.</p>
4. Neapmierinoši sagatavoti zāģbaļķi	<p>1. Uz galu virsmām - izrāvumi jeb nags virs 10 cm; 2. Uz sānu virsmas - nevērtē ja neskar darba cilindru.</p>

3.1.1. Stabu koksnes kvalitātes prasības

Sortiments	Stabi
Koku suga	Priede – Pinus Sylvestris
Vispārējie nosacījumi	Zāgbaļķiem jābūt sagatavotiem no augošiem kokiem
Mērīšanas metode	Zāgbaļķu individuāla uzmērīšana pēc tievgaļa caurmēra pēc LVS 82:2020

Stabu raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamie koksnes bojājumi
1. Sortimenta diametrs(cm)	1.Minimālais caurmērs (zem mizas) – 14 cm; 2.Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;
2. Raukums	0,7
3. Zari (mm)	
Maksimālais zaru pamatu augstums (cm)	4
3.1. Veseli	Zara caurmērs līdz 60 mm
3.2. Trupējuši	Zaru caurmērs līdz 40 mm
3.3. Nokaltuši	Zaru caurmērs līdz 60 mm
3.4. Padēls	Nepieļauj
4. Stumbra formas bojājumi	
4.1. Rievotais blīzums	Pieļauj, ja rievu leņķis ir lielāks par 90 ⁰ , bet ja leņķis ir mazāks par 90 ⁰ , tad rievas dziļumu pieļauj līdz 5,0 cm
4.2. Vienpusīgā likumainība	Līnija, kas savieno tievgaļa un resgaļa gala plaknes viduspunktus nedrīkst iziet ārpus staba sānu virsmas
4.3. Daudzpusīgā likumainība	1%
5. Koksnes uzbūves bojājumi	
5.1. Dvīņserde	Nepieļauj
5.2. Saussāns	Dziļums līdz 1,0 cm
6. Plaisas	
2.4. Serdes	Neierobežo
2.5. Gredzenveida	Neierobežo
2.6. Gāšanas	Dziļums līdz 2,0 cm

2.7. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj
7. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
7.1. sānu virsmā	Dziļums līdz 2,0 cm
7.2. gala virsmā	Pieļauj, ja neskar staba nominālo garumu
8. Kāpuru ejas	
8.1. virsējās	Dziļums līdz 3 mm
9. Sēņu bojājumi	
9.1. Kodola trupe	Nepieļauj
9.2. Aplievas trupe	Nepieļauj
9.3. Aplievas krāsojumi	Pieļauj, sānu virsmā līdz 5 mm
10. Metāliskie ieslēgumi	Neierobežo
11. Apogļojumi	Nepieļauj

3.1.2. A un 1 klases zāģbaļķu kvalitātes prasības

Zāģbaļķa raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamās koksnes bojājumi
1. Sortimenta diametrs(cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 28 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 70 cm;
2. Raukums	1.08
3. Zari (mm)	
3.1. Trupējis	Zara Ø no 9mm, līdz 2 gb. uz sortimenta nogriezni un vai zara Ø līdz 15 mm
3.2. Veseli, saauguši	Zara Ø no 15mm, līdz 1 gb. uz sortimenta nogriezni un vai zara Ø līdz 40 mm
3.3. Apauguši	Izciļņa augstums - līdz 5mm un līdz 7 gb. uz sortimentu
3.4. Nokaltuši	Zara Ø sākas no 9 mm, līdz 7 gb. uz sortimentu un vai zara Ø līdz 35 mm
3.5. Padēls	Nepieļauj
4. Stumbra formas bojājumi	
4.1. Vienpusīgā līkumainība %	1
4.2. Daudzpusīgā līkumainība %	1
4.3. Rievotais blīzums	Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra
5. Koksnes uzbūves bojājumi	
5.1. Dvīņserde	Nepieļauj
5.2. Saussāns	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
6. Plaisas	
6.1. Serdes	Līdz 50% no darba cilindra
6.2. Gredzenveida	Platums plaisas joslai līdz 80 mm
6.3. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
6.4. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj
6.5. Žūšanas, gala	Pieļauj virsmēra dziļumā

7. Ieaugumi un mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
8. Kāpuru ejas	
8.1. virsējas	Dziļums līdz 3 mm
9. Sēņu bojājumi	
9.1. Kodola trupe	Nepieļauj
9.2. Iekšējie krāsojumi	Nepieļauj
9.3. Aplievas trupe	Nepieļauj
9.4. Aplievas iekrāsojumi	Dziļums līdz 3 mm
10. Metāla ieslēgumi	Nepieļauj

3.1.3. Priedes un Egles zāģbaļķu kvalitātes prasības

Zāģbaļķa raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamie koksnes bojājumi – Egles zāģbaļķim		Prasības un maksimāli pieļaujamie koksnes bojājumi – Priedes zāģbaļķim	
1. Sortimentā diametrs (cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 12 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;			
2. Raukums	12-13.9 cm	14-17.9 cm	12-13.9 cm	14-17.9 cm
	1.03	1.00	0.84	0.75
	18-27.9 cm	28 < cm	18-27.9 cm	28 < cm
	1.00	1.13	0.75	1.08
3. Zari				
Maksimālais zaru pamatu augstums (cm)	4		4	
3.1. Trupējis	Līdz 80 mm		Līdz 100 mm	
3.2. Veseli, saauguši	Līdz 80 mm		Līdz 100 mm	
3.3. Apauguši	Pieļauj		Pieļauj	
3.4. Nokaltuši	Līdz 80 mm		Līdz 100 mm	
3.5. Padēls	Līdz 80 mm		Līdz 100 mm	
4. Stumbra formas bojājumi				
4.1. Vienpusīgā līkumainība %	2		2	
4.2. Daudzpusīgā līkumainība %	1		1	
4.3. Rievotais blīzums	Pieļauj		Pieļauj	
4.4. Dubultgalotne	Nepieļauj		Nepieļauj	
5. Koksnes uzbūves bojājumi				
5.1. Dvīņserde	Neierobežo		Neierobežo	
5.2. Vaļējs saussāns	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra		Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	
5.3. Apaudzis saussāns	Pieļauj		Pieļauj	
5.4. Lielainums	Līdz 50% no gala plaknes laukuma		Līdz 50% no gala plaknes laukuma	

5.5. Ūdens ielāsme	Pieļauj	Pieļauj
6. Plaisas		
6.1. Serdes	Neierobežo	Neierobežo
6.2. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
6.3. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj	Nepieļauj
7. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
8. Kāpuru ejas	Dziļums līdz 3mm	Dziļums līdz 3mm
9. Sēņu bojājumi		
9.1. Kodola trupe	Nepieļauj	Nepieļauj
9.2. Aplievas trupe	Nepieļauj	Nepieļauj
9.3. Aplievas iekrāsojumi	Dziļums līdz 3 mm	Dziļums līdz 3mm
10. Metāla ieslēgumi	Nepieļauj	Nepieļauj
11. Apogļojumi	Nepieļauj	Nepieļauj

3.1.4. Sīkkoksnes kvalitātes prasības

Zāgbaļķa raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamie koksnes bojājumi		
1. Sortimentā diametrs(cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 6 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 40 cm;		
2. Raukums			
2.1. Priede	6 > cm	6-9.9 cm	10-11.9 cm
	0.75	0.75	0.84
2.2. Egle	6 > cm	6-9.9 cm	10-11.9 cm
	0.75	0.75	1.03
3. Zari			
Maksimālais zaru pamatu augstums (cm)	4		
3.1. Veseli	Zara h līdz 4 cm		
3.2. Padēls	Nepieļauj		
4. Stumbra formas bojājumi			
4.1. Vienpusīgā līkumainība %	Līnija kas savieno tievgaļa un resgaļa caurmēra viduspunktus, nedrīkst iziet ārpus sortimenta sānu virsmas		
4.2. Daudzpusīgā līkumainība %	Nepieļauj		
5. Koksnes uzbūves bojājumi			
5.1. Dvīņserde	Nepieļauj		
5.2. Saussāns	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra		
5.3. Lielainums	Līdz 50 % no gala plaknes laukuma		
5.4. Ūdens ielāsme	Pieļauj		
6. Plaisas			
6.1. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra		
6.2. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj		
6.3. Serdes	Nepieļauj		
7. Kāpuru ejas	Dziļums līdz 3mm		
8. Sēņu bojājumi			
8.1. Kodola trupe	Nepieļauj		

8.2. Aplievas trupe	Nepieļauj
8.3. Aplievas iekrāsojums	Dziļums līdz 3mm
9. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
9.1. Mehāniskie bojājumi- <i>Harvestera galvas padeves ruļļu radžu iespiedumi</i>	No tievgaļa plaknes 1m zonā pieļauj iespiedumus līdz 8 mm dziļumā koksnes sānu virsmā

3.1.5. Priedes un Egles gulšņu kluču kvalitātes prasības

Zaģbaļķa raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamie koksnes bojājumi
1. Sortimentā diametrs (cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 18 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 100 cm;
2. Zari	
2.1. Veseli, saauguši	Neierobežots
2.2. Apauguši	Neierobežots
2.3. Nokaltuši	Neierobežots
3. Stumbra formas bojājumi	
3.1. Līkumainība, %	3
3.2. Griezsšķiedrainība	Neierobežots
4. Koksnes uzbūves bojājumi	
4.1. Dvīņserde	Neierobežots
4.2. Ūdens ielāsme	Neierobežots
5. Plaisas	
5.1. Serdes	Neierobežots
5.2. Gāšanas	Neierobežots
5.3. Sala, zibens plaisas	Neierobežots
6. Mehāniskie bojājumi sānu virsmā	Dziļums līdz 4,0 cm
7. Kāpuru ejas	Neierobežots
8. Sēņu bojājumi	
8.1. Kodola trupe (irdena)	1/3 no sortimenta gala plaknes caurmēra
8.2. Aplievas trupe (irdena)	Līdz 10% no sortimenta gala plaknes caurmēra
8.3. Aplievas iekrāsojumi	Neierobežots
9. Metāla ieslēgumi	Neierobežots
10. Apogļojumi	Neierobežots

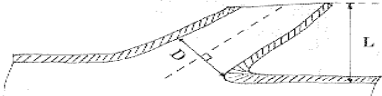
3.1.6. Priedes un Egles taras kluču kvalitātes prasības

Zaģbaļķa raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamie koksnes bojājumi
1. Sortimentā diametrs(cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 12 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;
2. Zari	
2.1. Trupējis	Neierobežo
2.2. Veseli, saauguši	Neierobežo
2.3. Apauguši	Neierobežo
2.4. Nokaltuši	Neierobežo
3. Stumbra formas bojājumi	
3.1. Vienpusīgā līkumainība %	4
3.2. Daudzpusīgā līkumainība %	2
3.3. Dubultgalotne	Nepieļauj
4. Koksnes uzbūves bojājumi	
4.1. Dvīņserde	Nepieļauj
4.2. Saussāns	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
4.3. Ūdens ielāsme	Neierobežo
5. Plaisas	
5.1. Serdes	Neierobežo
5.2. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
5.3. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj
6. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
7. Kāpuru ejas	Dziļums līdz 3mm
8. Sēņu bojājumi	
8.1. Kodola trupe (irdena)	Līdz 1/5 no sortimenta gala plaknes caurmēra
8.2. Aplievas trupe (irdena)	Līdz 10% no sortimenta gala plaknes caurmēra

8.3. Aplievas iekrāsojumi	Neierobežo
9. Metāla ieslēgumi	Nepieļauj
10. Apogļojumi	Neierobežo

3.2. Vispārējas sagatavošanas prasības lapu koku zāģbaļķu sortimentiem

1. Sortiments	<ol style="list-style-type: none">1. Mīksto lapu koku zāģbaļķi (Melnalksnis, Apse);2. Cieto lapu koku zāģbaļķi (Ozola, Oša);3. Lapu koku taras kluči.
2. Koku suga	<ol style="list-style-type: none">1. Bērzs – Betula pendula;2. Melnalksnis - Alnus glutinosa;3. Baltalksnis - Alnus incana (L.)4. Apse - Populus tremula;5. Ozols – Quercus robur;6. Osis – Fraxinus excelsior.
3. Mērīšanas metode	<ol style="list-style-type: none">1. Mīksto un cieto lapu koku zāģbaļķu individuāla uzmērīšana pēc tievgaļa caurmēra pēc LVS 82:2020;2. Lapu koku taras kluču kokmateriālu tilpuma noteikšana pēc grupveida uzmērīšanas metodes, pēc LVS 82:2020
4. Vispārējie nosacījumi	<ol style="list-style-type: none">1. Novērtēšanā izvēlas zāģbaļķa sliktāko pusi, uz uzmērīšanas līnijas to pusi, kura redzama;2. Zāģbaļķus iedala divās šķirās: 1. (pirmā) un 2. (otrā).
5. Nosacījumi šķirām	<ol style="list-style-type: none">1. Šķira - Zāģbaļķiem jābūt sagatavotiem no stumbra bezzarainās daļas;2. Šķira - Zāģbaļķi, kurus gatavo no stumbriem, kuros pieļaujama atmirušo un trupējušo zaru klātbūtne.
6. Vispārējie kvalitātes nosacījumi	<ol style="list-style-type: none">1. Zāģbaļķiem jābūt sagatavotiem no augošiem kokiem;2. Nedrīkst saturēt;<ol style="list-style-type: none">2.1. Ogles;2.2. Kvēpus;2.3. Plastmasu;2.4. Akmeņus;2.5. metālu vai metāla materiālus.3. Slīps gala griezumam pieļauj līdz 1/10 no caurmēra griezuma vietā;4. Novērtēšanā ir jāņem vērā bojājumi, novērtējot vizuāli uz zāģbaļķa sānu un gala virsmām, kas ietekmē darba cilindru;5. Zāģbaļķi nedrīkst vienlaicīgi būt aplievas (glabāšanas) un kodola (meža) trupes;6. Ja ir bojājumi, kas ietekmē tievgaļa cilindru, padarot to nederīgu piegādei un tās ir ne tālāk kā 6 dm no zāģbaļķa galiem izdara zāģbaļķa garuma vai diametra samazināšanu. Pēc izmēru samazināšanas zāģbaļķa caurmēram un garumam jāatbilst izmēriem. <p><i>*Harvestera galvas padeves ruļļu radžu iespaidumi un izcilnīši nav uzskatāmi par mehāniskajiem bojājumiem, ja neskar darba cilindru.</i></p>
7. Zari	<ol style="list-style-type: none">1. Zaru pamatu augstumu pieļauj līdz 4.0 cm;2. Mēra attālumu no kokmateriāla sānu virsmas virs mizas līdz zara

	<p>augstākajam punktam perpendikulāri kokmateriāla sānu virsmai.</p>
<p>8. Tilpuma redukcija - vispārīgi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilpuma redukcijas tiek veiktas pamatojoties uz bojājumiem, kas skar darba cilindru; 2. Darba cilindrs ir tievgaļa caurmērs mīnus 1 cm noapaļojot uz leju. Ovāliem zāģbaļķiem mazākais tievgaļa diametrs mīnus 1 cm noapaļojot uz leju ir darba cilindrs. Darba cilindra garums ir vienāds ar zāģbaļķa garumu; 3. Noteikti defekti 6 decimetru robežās no zāģbaļķa gala, kuri samazina zāģbaļķa kvalitāti vai arī defekti uz zāģbaļķa sānu virsmas un līkumainība, kas tiek novērtēta kā zāģbaļķa darba cilindru ietekmējoša, tiek uzskatīti par iemeslu zāģbaļķa garuma vai diametra atskaitījumiem; 4. Zāģbaļķa kvalitāte ir jāvērtē visam zāģbaļķim pēc tilpuma redukcijas, ja nepieciešams, garumā vai diametrā; 5. Ja pirms redukcijas zāģbaļķis ir izbrāķēts, tad ir pieļaujama redukcija gan pa garumu gan diametru; 6. Ja koksnes bojājumu var novērst ar redukciju pēc garuma vai redukciju pa diametru jāizvēlas tā redukcija, kas dod mazāko tilpuma samazinājumu.
<p>9. Tilpuma redukcija – pēc garuma</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samazinot zāģbaļķa garumu, katra zāģbaļķa puse ir jāaplūko atsevišķi, kur katra daļa pārstāv pusi no zāģbaļķa garuma vienības. Kopēja garuma redukcija tiek aprēķināti, ņemot vērā visu zāģbaļķi, un izteikti veselos decimetros; 2. Maksimālais redukcijas limits ir 12 dm (baļķa viena puse 24 dm) no zāģbaļķa gala; 3. Bojājumi, ko var novērst reducējot tievgali vai rezgali ir: <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Padēls; 3.2. ūdens ielāsme; 3.3. meža trupe; 3.4. melnā koksne (<i>Avicennia nitida</i>); 3.5. vienpusīgā līkumainība; 3.6. sagatavošanas vai augšanas laikā radušās plaisas; 3.7. mehāniski bojājumi (piemēram, bojājumi, ko izraisījuši harvesteru padeves veltnīšu izcilnīši); 3.8. gāšanas plaisas un nelīdzenumi zāģbaļķa gala virsmā; 4. Meža trupes gadījumā garuma redukciju var veikt ne vairāk kā par 6 dm no baļķa gala; 5. Tilpuma redukciju neveic lai paaugstinātu šķiru virs pēdējās akceptējamās šķiras; 6. Zāģbaļķi, kas nav pietiekami labi sagatavoti (izrāvumi vai citi nelīdzenumi zāģbaļķa gala virsmā pārsniedz 10 cm, un mazāk kā puse no gala virsmas ir zāģēta ar zāģi.), ir jāpakļauj garuma redukcijai 3 dm apmērā; 7. Zāģbaļķi ar gāšanas plaisām ir jāpakļauj garuma redukcijai vismaz 6 dm apmērā.

10. Tilpuma redukcija – pēc diametra	<ol style="list-style-type: none">1. Diametra atskaitījumi ir jāveic, ja zāģbaļķim ir defekti, kas tiek novērtēti kā iemesls mazākam sazāģētās produkcijas iznākumam nekā tas būtu tad, ja šo defektu nebūtu. Tas neattiecas uz defektiem, ko radījuši harvestera galvas padeves ruļļu radžu izcilņi;2. Piemēram, par diametra atskaitījumu iemeslu var būt tāds defekts kā daudzpusīgā līkumainība.3. Zāģbaļķi, kuru defektu dēļ jāveic diametra atskaitījumi lielāki par 2 cm zāģbaļķiem ar tievgaļa diametru līdz 30 cm vai lielāki par 3 cm lielākiem zāģbaļķiem, tiek brāķēti.
11. Tilpuma redukciju neveic	<ol style="list-style-type: none">1. Ja ir sekojoši bojājumi:<ol style="list-style-type: none">1.1. serdes plaisa;1.2. greizsšķiedrainība;1.3. ūdens ielāsme;1.4. brūnējums un kukaiņu bojājumi.
12. Neapmierinoši sagatavoti zāģbaļķi	<ol style="list-style-type: none">1. Uz galu virsmām - izrāvumi jeb nags virs 10 cm;2. Uz sānu virsmas - nevērtē ja neskar darba cilindru.

3.2.1. Mīksto lapu koku (bērza) zāģbaļķu kvalitātes prasības (B)

Zāģbaļķu raksturojums	1. šķira	2. šķira
1. Sortimenta diametrs	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 24 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 18 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;
2. Stumbra formas vainas		
2.1. Vienpusīgā līkumainība%	2	3
2.2. Daudzpusīgā līkumainība %;	1.5	1.5
2.3. Rievotais blīzums;	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
2.4. Dubultgalotne	Nepieļauj	Nepieļauj
3. Koksnes uzbūves bojājumi		
3.1. Dvīņserde	Nepieļauj	Neierobežo
4. Plaisas		
4.1. Serdes, žūšanas	Pieļauj, ja nepārsņķēļ sānu virsmu	Pieļauj
4.2. Gredzenveida	Pieļauj līdz 180	Neierobežo
4.3. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
4.4. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj	Pieļauj
5. Kāpuru ejas		
5.1. virsējās	Nepieļauj	Pieļauj
6. Sēņu bojājumi		
6.1. Kodola trupe	1/5 daļa no Ø gala plaknes caurmēra	Pieļauj
6.2. Kodola iekrāsojums	1/3 daļa no Ø gala plaknes caurmēra	Neierobežo
6.3. Aplievas trupe	Nepieļauj	līdz 10 % no gala plaknes caurmēra
6.4. Aplievas krāsojumi	Nepieļauj	Neierobežo
7. Metāliskie ieslēgumi	Nepieļauj	Nepieļauj

8. Apogļojums	Nepieļauj	Nepieļauj
9. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra

3.2.2. Cieto lapu koku zāģbaļķu kvalitātes prasības (Oz, Os)

Zāģbaļķa raksturojums	1. šķira	2. šķira
1. Sortimenta diametrs(cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 24 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 18 cm 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;
3. Raukums	1.00	1.00
4. Zari	Zara h - līdz 10 cm	Zara h - līdz 10 cm
3.1. Trupējis, nokaltis	Zara Ø līdz 30 mm	Zara Ø 1/3 no diametra zara vietā
3.2. Vesels, padēls	Zara Ø līdz 50 mm	Zara Ø 1/2 no diametra zara vietā
4. Stumbra formas bojājumi		
4.1. Vienpusīgā līkumainība %	3	5
3.2 Daudzpusīgā līkumainība %	1.5	2.5
4.2. Rievotais blīzums	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
5. Koksnes uzbūves bojājumi		
5.1. Dvīņserde	Nepieļauj	Pieļauj
6. Plaisas		
6.1. Serdes, žūšanas	Plaisas garums abās sortimenta gala plaknēs līdz 20 cm vai plaisas garums vienā sortimenta sānu plaknē līdz 40 cm	Plaisas garums abās sortimenta gala plaknēs līdz 20 cm vai plaisas garums vienā sortimenta sānu plaknē līdz 40 cm
6.2. Gredzenveida	Nepieļauj	Neierobežo
6.3. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
6.4. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj	Pieļauj
7. Sēņu bojājumi		
7.1. Kodola trupe	Nepieļauj	1/4 no caurmēra
7.2. Kodola iekrāsojums (Osis)	Neierobežo	Neierobežo
7.3. Aplievas trupe	Neierobežo	Neierobežo
7.4. Aplievas iekrāsojumi	Nepieļauj	Neierobežo
8. Metāliskie ieslēgumi	Nepieļauj	Nepieļauj

3.2.3. Lapu koku taras kluču kvalitātes prasības

Zāgbaļķa raksturojums	Prasības un maksimāli pieļaujamās koksnes vainas
1. Sortimentā diametrs(cm)	1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 12 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 100 cm.
2. Zari	Zara h - līdz 8,0 cm
2.1. Trupējis	Neierobežo
2.2. Veseli, saauguši	Neierobežo
2.3. Apauguši	Neierobežo
2.4. Nokaltuši	Neierobežo
3. Stumbra formas bojājumi	
3.1. Vienpusīgā līkumainība %	4
3.2. Daudzpusīgā līkumainība %	2
3.3. Dubultgalotne	Nepieļauj
3.4. Rievotais blīzums	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
4. Koksnes uzbūves bojājumi	
4.1. Dvīņserde	Nepieļauj
4.2. Saussāns	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
5. Plaisas	
5.1. Gāšanas	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
5.2. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj
6. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus sortimenta darba cilindra
7. Sēņu bojājumi	
7.1. Kodola trupe (irdena)	Līdz 1/5 no sortimenta gala plaknes caurmēra
7.2. Aplievas trupe (irdena)	Līdz 10% no sortimenta gala plaknes caurmēra
7.3. Aplievas iekrāsojumi	Neierobežo
8. Metāla ieslēgumi	Nepieļauj
9. Apogļojumi	Nepieļauj

3.2.4. Finierkluču kvalitātes prasības

Sortiments:	Lapu koku finieru kluči lobīšanai, 16 < cm
Koku suga:	Bērzs – Betula Pendula
Vispārējie nosacījumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Novērtēšanā izvēlas kokmateriāla sliktāko pusi, uz uzmērīšanas līnijas to pusi, kura redzama; 2. Kokmateriālus iedala divās kvalitātes šķiras (A; B)
Mērīšanas metode	Zāģbaļķu individuāla uzmērīšana pēc tievgaļa caurmēra pēc LVS 82:2020
Vispārējie kvalitātes nosacījumi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lobīšanai paredzētiem kokmateriāliem jābūt sagatavotiem no augošiem kokiem; 2. Novērtēšanā ir jāņem vērā bojājumi, novērtējot vizuāli uz finierkluči sānu un gala virsmām, kas ietekmē tievgaļa cilindru; 3. Sagatavotos kokmateriālos nav pieļaujami koksnes bojājumi, kuri rodas vasaras periodā, tos ilgāku laiku uzglabājot. Koksnes bojājumi, kuri jūtami ietekmē koksnes kvalitāti, ir sēņu bojājumi un plaisas. 4. Vienpusējo un daudzpusējo līkumainību vērtē pus nogrieznim.

Sortimenta raksturojums	A	B
1. Sortimenta diametrs(cm)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 22 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 16 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 60 cm;
3. Zari		
3.1. Trupējis	Nepieļauj	Zara Ø un/vai h līdz 40mm
3.2. Nokaltis	Nepieļauj	Zara Ø un/vai h līdz 40mm
3.3. Vesels (Zara D sākot no 40 mm)	Zara h -līdz 50 mm	Zara h - līdz 50 mm
3.4. Padēls	Nepieļauj	Zara caurmēra attiecība pret stumbra caurmēru ir vienāds vai lielāks par 1/3
4. Stumbra formas bojājumi		
4.1. Vienpusīgā līkumainība %	Pieļauj līdz minimālajam lobīšanas cilindram	Pieļauj līdz minimālajam lobīšanas cilindram
4.2. Daudzpusīgā līkumainība %	Pieļauj līdz minimālajam lobīšanas cilindram	Pieļauj līdz minimālajam lobīšanas cilindram
4.3. Rievotais blīzums	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra un/vai, ja leņķis starp rievām ir	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra un/vai, ja leņķis starp rievām ir

	lielāks par 90°. Ja leņķis starp rievām ir mazāks par 90°, tad pieļaujams rievas dziļums līdz 5 cm.	lielāks par 90°. Ja leņķis starp rievām ir mazāks par 90°, tad pieļaujams rievas dziļums līdz 5 cm.
4.4. Dubultalotne	Nepieļauj	Nepieļauj
5. Koksnes uzbūves bojājumi		
5.1. Dvīņserde	Nepieļauj	Nepieļauj
5.2. Mizas ieaugums	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra. Ja mizas ieaugums ir lobīšanas cilindrā, tad pieļaujams mizas ieauguma caurmērs līdz 5,0 cm vai, ja mizas ieaugums ir aploces veidā, tad aplocē pieļaujams līdz 180° un tā biezums līdz 10 mm.
5.3. Saussāns	Nepieļauj	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra.
5.4. Māzerpuns	Nepieļauj	h - līdz 50mm
6. Plaisas		
6.1. Serdes un žūšanas (plaisas platums sākot no 3 mm)	Plaisas garums līdz 70mm.	Pieļauj, ja nepāršķeļ sānu virsmu abās pusēs
6.2. Gredzenveida	Aploces leņķis līdz 180°	Aploces leņķis līdz 180°
6.3. Gāšanas	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra
6.4. Sala, zibens plaisas	Nepieļauj	Nepieļauj
7. Kāpuru ejas	Dziļumā līdz 3mm	Dziļumā līdz 3mm
8. Sēņu bojājumi		
8.1. Kodola trupe	Nepieļauj	Nepieļauj
8.2. Kodola iekrāsojums	Līdz 1/3 no sortimenta gala plaknes caurmēra	Neierobežo
8.3. Aplievas trupe	Nepieļauj	Nepieļauj
9. Metāliskie ieslēgumi	Nepieļauj	Nepieļauj
10. Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra

4. Papīrmalkas kvalitātes prasības

Sortiments:	Papīrmalka
1.Koku suga	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egles (E); 2. Priede (P); 3. Skujkoku papīrmalka, kurai pieļauts Egles un Priedes koku kokmateriālu sajaukums; 4. Bērzs (B); 5. Apse (A). 6. Cītu sugu piejaukums līdz 5%
2.Izmēri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minimālais caurmērs (zem mizas) P, E, B – 6 cm; 2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) P, E, B – 60 cm; 3. Minimālais caurmērs (zem mizas) A – 6 cm; 4. Maksimālais caurmērs (zem mizas) A – 70 cm
3.Mērišanas metode	Kokmateriālu tilpuma noteikšana pēc grupveida uzmērīšanas metodes, pēc LVS 82:2020
4.Stumbra formas bojājumi	
4.1.Vienpusīgā likumainība %	Ne lielāku, lai sortiments ietilptu iedomātā 80 cm cilindrā
4.2.Daudzpusīgā likumainība %	Ne lielāku, lai sortiments ietilptu iedomātā 80 cm cilindrā
4.3.Izaugumi	Kokmateriālu lielākais caurmērs zem mizas nedrīkst pārsniegt resgaļa caurmēru, kas palielināts par 30 cm vai maksimālo dimensijas tabulā norādīto caurmēru
4.4.Blīzums	Kokmateriālu lielākais caurmērs zem mizas nedrīkst pārsniegt resgaļa caurmēru, kas palielināts par 30 cm vai maksimālo dimensijas tabulā norādīto caurmēru
4.5.Dubultgalotne	Pieļaujama augstumā līdz 16 cm
5. Zari	
5.1.Augstums	Zarus, kuru Ø ir zem 1.5 cm un h līdz 16 cm neierobežo
8.Trupe	
5.2.Kodola trupe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skuju koku papīrmalkai 50% (D*0.8); 2. Egles papīrmalkai 10% (D*0.8); 3. Lapu koku papīrmalkai 50% (D*0.8).
5.3.Aplievas trupe	Līdz 10% no gala plaknes laukuma
6. Iekrāsojumi, zilējums	Pieļauj
7. Apogļojums, minerāli, metāls, plastika	Nepieļauj

5. Malkas kvalitātes prasības

Sortiments:	Malka
1.Koku suga	<ol style="list-style-type: none">1. Visas koku sugas;2. Malku var sagatavot dalot pa koku sugām (pēc piedāvājuma).
2.Vispārējie nosacījumi	<ol style="list-style-type: none">1. Malkas sortimentam pieļaujami praktiski visi koksnes bojājumu veidus;2. Irdenā kodola trupe pieļaujama līdz 85% vai 4/5 no caurmēra abos apaļo kokmateriālu galos un/vai kodola trupe kravai līdz 70%
3.Izmēri	<ol style="list-style-type: none">1. Minimālais caurmērs (zem mizas) – 5 cm;2. Maksimālais caurmērs (zem mizas) – 100 cm3. Garums +/- 50 cm
4.Mērišanas metode	Kokmateriālu tilpuma noteikšana pēc grupveida uzmērīšanas metodes, pēc LVS 82:2020